T094 ATĐ 6 (53) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q195-Kiến Uẩn-Luận về Tướng

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

CHÖÔNG VIII: KIEÁN UAÅN (Tieáp Theo)

Phaåm Thöù Ba: LUAÄN VEÀ TÖÔÛNG

LUAÄN VEÀ TÖÔÛNG (Phaàn 1)

Caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra thì phaùp aáy töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng chaêng? Caùc chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa cuûa töøng chöông ñaõ lónh hoäi roài, tieáp theo caàn phaûi phaân bieät roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën yù cuûa ngöôøi ngu veà phaùp töông öng chaáp raèng phaùp töông öng khoâng phaûi laø coù thaät, hieån baøy veà phaùp töông öng quyeát ñònh coù thaät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra thì phaùp aáy töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Trong naøy, noùi Töôûng veà Voâ thöôøng khoâng giaùn ñoaïn thì Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå cho ñeán Töôûng veà Dieät, tuøy theo moät loaïi hieän roõ ôû tröôùc maét. Phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy, ñoù laø tröø ra Töôûng, coøn laïi chín phaùp Ñaïi ñòa, möôøi phaùp Ñaïi thieän ñòa, ñòa coù Taàm-coù Töù, ñòa khoâng coù Taàm-khoâng coù Töù, ñòa khoâng coù Taàm-chæ coù Töù, Töù vaø taâm. Nhö vaäy, caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, bôûi vì Töôûng veà Voâ thöôøng laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân; khoâng phaûi laø Töôûng veà Voâ thöôøng töông öng vôùi Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ cho ñeán Töôûng veà Dieät, bôûi vì töông öng tuøy theo moät loaïi. 2. Coù phaùp töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng maø khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Trong naøy, noùi Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå cho ñeán Töôûng veà Dieät, tuøy theo moät loaïi khoâng giaùn ñoaïn thì Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ ôû tröôùc maét. Phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy, ñoù laø tröø ra Töôûng, coøn laïi chín phaùp Ñaïi ñòa..., noùi roäng ra nhö treân. Nhö vaäy, caùc phaùp töông öng vôùi

Töôûng veà Voâ thöôøng khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, bôûi vì Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå cho ñeán Töôûng veà Dieät tuøy theo moät loaïi laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân. 3. Coù phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra maø cuõng töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Trong naøy, noùi trong tuï thuoäc Töôûng veà Voâ thöôøng sau, tröø ra Töôûng veà Voâ thöôøng

coøn laïi taâm-taâm sôû phaùp, noùi roäng ra nhö treân. Nhö vaäy, caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, bôûi vì Töôûng veà Voâ thöôøng laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân; cuõng töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì coù trong tuï aáy. Töôûng veà Voâ thöôøng tuy sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng, maø khoâng phaûi laø töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì töï taùnh ñoái vôùi töï taùnh do ba nhaân duyeân cho neân khoâng töông öng, noùi nhö tröôùc. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, cuõng khoâng phaûi laø töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Trong naøy, noùi Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå cho ñeán Töôûng veà Dieät, tuøy theo moät loaïi khoâng giaùn ñoaïn, tuøy theo moät loaïi hieän roõ ôû tröôùc maét. Phaùp töông öng vôùi caùc Töôûng aáy, noùi roäng ra nhö treân. Nhö vaäy, caùc phaùp khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, bôûi vì Töôûng khaùc laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân; cuõng khoâng phaûi laø töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì töông öng vôùi Töôûng khaùc. Nhö Töôûng veà Voâ thöôøng, cho ñeán Töôûng veà Dieät cuõng nhö vaäy, tuøy theo söï thích hôïp ñeàu laøm thaønh boán caâu phaân bieät, nhö vaäy thì coù möôøi loaïi boán caâu phaân bieät. Caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra thì phaùp aáy cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Vì ngaên chaën yù cuûa ngöôøi ngu ñoái vôùi Theå taùnh cuûa sôû duyeân chaáp raèng taùnh cuûa sôû duyeân khoâng phaûi laø phaùp coù thaät, hieån baøy veà taùnh cuûa sôû duyeân quyeát ñònh coù thaät, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Caùc phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra thì phaùp aáy cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng chaêng? Ñaùp: Neân laøm thaønh boán caâu phaân bieät: 1. Coù phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra maø khoâng phaûi laø cuøng

moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp aáy coù duyeân khaùc. Trong naøy, noùi duyeân vôùi Saéc uaån, Töôûng veà Voâ thöôøng khoâng giaùn ñoaïn duyeân vôùi Thoï uaån..., Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå vaø Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ tuøy theo moät loaïi hieän roõ ôû tröôùc maét; duyeân vôùi Uaån khaùc vaø Giôùi-Xöù, noùi cuõng nhö vaäy. Phaùp aáy sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng maø khoâng phaûi laø cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì duyeân vôùi phaùp khaùc. 2. Coù phaùp cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng maø khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp aáy coù duyeân naøy. Trong naøy, noùi duyeân vôùi Saéc uaån..., Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå vaø Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ tuøy theo moät loaïi khoâng giaùn ñoaïn thì duyeân vôùi Uaån aáy, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ ôû tröôùc maét; Giôùi-Xöù, noùi cuõng nhö vaäy. Phaùp aáy cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng maø khoâng sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì Töôûng veà Voâ

thöôøng-Khoå vaø Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ tuøy theo moät loaïi laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân. Hoûi: Trong naøy noùi Töôûng naøo cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng naøo, laø noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, hay laø noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng khaùc? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Caû hai ñeàu coù loãi. Bôûi vì neáu noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, thì vaên naøy neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Phaùp aáy coù duyeân naøy." Neáu noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng khaùc, thì vaên naøy laïi hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Phaùp aáy khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra." Bôûi vì coù luùc Töôûng aáy sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng? Ñaùp: Trong naøy noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, cho neân noùi laø cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vaên naøy neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Phaùp aáy coù duyeân naøy." Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Vaên naøy neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Ñaây laø noùi

veà phaùp töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng töông öng vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. Noùi nhö vaäy thì trong naøy thaâu nhieáp ba Töôûng, ñoù laø sau Töôûng veà Voâ thöôøng khôûi leân Töôûng khaùc, sau Töôûng khaùc laïi khôûi leân Töôûng veà Voâ thöôøng. Trong ñoù noùi Töôûng veà Voâ thöôøng khôûi leân sau cuøng duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng tröôùc, cho neân noùi laø cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. Nhö vaäy thì hai vaên deã daøng thoâng hieåu. Hoaëc coù ngöôøi ñoái vôùi ñieàu naøy ñöa ra caâu hoûi nhö vaäy, nay caàn phaûi suy nghó choïn löïa! Hoûi: Trong naøy noùi Töôûng naøo cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng naøo, laø noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng khaùc, hay laø noùi Töôûng khaùc cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng? Hai ñieàu naøy coù gì sai bieät? Bôûi vì neáu noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng khaùc, thì vaên naøy neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Coù phaùp cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, neáu Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ khoâng giaùn ñoaïn sinh ra Töôûng veà Voâ thöôøng, thì phaùp aáy cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ, khoâng phaûi laø Töôûng veà Voâ thöôøng." Neáu noùi Töôûng khaùc cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, laø coù luùc phaùp aáy sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng, thì khoâng neân noùi khoâng phaûi laø Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng khaùc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vaên naøy neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: "Coù phaùp cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng." Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp töông öng vôùi Töôûng aáy. Neáu nhö vaäy thì phaùp aáy phaûi sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng, cuõng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. Noùi

nhö vaäy thì trong naøy neân noùi Töôûng veà Voâ thöôøng cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. Vì theá cho neân trong naøy thaâu nhieáp chung ba Töôûng, ñoù laø ñaàu tieân Töôûng veà Voâ thöôøng, tieáp ñeán khôûi leân Töôûng khaùc, Töôûng khaùc khoâng giaùn ñoaïn laïi khôûi leân Töôûng veà Voâ thöôøng. Trong naøy noùi Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra sau cuøng chung moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra tröôùc. Nhö vaäy thì hai loãi ñeàu lìa boû. 3. Coù phaùp do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc

chaén dieät ñi, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp aáy coù duyeân naøy. Trong naøy, noùi duyeân vôùi Saéc uaån..., Töôûng veà Voâ thöôøng khoâng giaùn ñoaïn thì duyeân vôùi Uaån aáy, Töôûng veà Voâ thöôøng hieän roõ ôû tröôùc maét; Giôùi-Xöù, noùi cuõng nhö vaäy. Phaùp aáy sinh ra töø Töôûng veà Voâ thöôøng cuõng cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng. 4. Coù phaùp khoâng phaûi laø do Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra cuõng khoâng phaûi laø cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, ñoù laø Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén dieät ñi, Töôûng khaùc hieän roõ tröôùc maét chaéc chaén sinh ra, phaùp aáy coù duyeân khaùc. Trong naøy, noùi duyeân vôùi Uaån khaùc, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå vaø Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ tuøy theo moät loaïi khoâng giaùn ñoaïn duyeân vôùi Uaån khaùc, Töôûng veà Voâ thöôøng-Khoå vaø Töôûng veà Khoå-Voâ ngaõ tuøy theo moät loaïi hieän roõ ôû tröôùc maét; Giôùi-Xöù, noùi cuõng nhö vaäy. Phaùp aáy khoâng phaûi laø Töôûng veà Voâ thöôøng sinh ra, bôûi vì Töôûng khaùc laøm Ñaúng voâ giaùn duyeân maø khôûi leân; cuõng khoâng phaûi laø cuøng moät duyeân vôùi Töôûng veà Voâ thöôøng, bôûi vì Töôûng khaùc-duyeân khaùc. Nhö Töôûng veà Voâ thöôøng, cho ñeán Töôûng veà Dieät cuõng nhö vaäy. Hoûi: Trong naøy ñaõ noùi Töôûng khaùc thì coù theå nhö vaäy, Töôûng veà Baát tònh-Töôûng veà Chaùn aên thì quaù khöù duyeân vôùi quaù khöù, hieän taïi duyeân vôùi hieän taïi, vò lai sinh khôûi thì duyeân vôùi vò lai, laøm sao coù theå laøm thaønh caâu thöù ba? Ñaùp: Döïa vaøo töông töï maø noùi cuõng khoâng coù loãi gì, ñoù laø Töôûng veà Baát tònh tröôùc duyeân vôùi boä xöông maø dieät ñi, Töôûng veà Baát tònh sau laïi duyeân vôùi boä xöông maø sinh ra, bôûi vì caûnh töôùng töông töï cho neân cuõng goïi laø moät, Töôûng veà Chaùn aên cuõng nhö vaäy. Caùc phaùp do taâm khôûi leân khoâng phaûi laø khoâng do taâm..., cho ñeán noùi roäng ra. Trong chöông Nghieäp Uaån tröôùc ñaây bieåu hieän roõ raøng veà phaàn vò sai bieät cuûa quaû yeâu thích-khoâng phaûi laø yeâu thích do taâm maø khôûi leân, trong phaàn naøy bieåu hieän roõ raøng veà phaàn vò sai bieät cuûa hai nghieäp thaân- ngöõ do taâm maø khôûi leân. Taâm coù hai loaïi, ñoù laø Chuyeån vaø Tuøy chuyeån. Chuyeån ñoù laø coù theå daãn daét khôûi leân hai nghieäp thaân-ngöõ ôû tröôùc noù, Tuøy chuyeån ñoù laø giuùp ñôõ hai nghieäp thaân-ngöõ cuøng luùc sinh khôûi vôùi noù. Trong naøy noùi ñeán Chuyeån chöù khoâng noùi ñeán Tuøy chuyeån. Hoûi: Ñaõ noùi caùc phaùp thì ñoù laø phaùp gì? Ñaùp: Hoaëc coù ngöôøi noùi: Laø luaät nghi Bieät giaûi thoaùt. Nhö ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc phaùp laø luaät nghi Bieät giaûi thoaùt, thì ñoù laø noùi veà caùc

phaùp do taâm khôûi leân. Nghóa laø luaät nghi Bieät giaûi thoaùt do löïc cuûa taâm maø daãn daét khôûi leân; khoâng phaûi laø khoâng do taâm, laø khoâng coù ngöôøi naøo lìa boû löïc cuûa taâm maø ñaït ñöôïc luaät nghi aáy. Hoûi: Neáu luùc taâm khôûi leân thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm khôûi leân tröôùc, phaùp aáy khôûi leân sau. Nghóa laø tröôùc tieân khôûi taâm nhö vaäy: Mình seõ thoï luaät nghi Bieät giaûi thoaùt. Sau ñoù lieàn chính thöùc khôûi leân nghieäp Bieåu cuûa luaät nghi. Hoûi: Neáu luùc taâm dieät maát thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm dieät maát tröôùc, phaùp aáy dieät maát sau. Nghóa laø taâm aáy sinh ra tröôùc roài dieät maát, nghieäp Bieåu cuûa luaät nghi sinh ra sau roài laïi dieät maát. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì caùc haønh Voâ thöôøng ñaõ nuoát maát, sinh ra roài khoâng coù khaû naêng taïm thôøi döøng laïi, saùt-na khoâng giaùn ñoaïn thì nhaát ñònh phaûi dieät maát. Hoûi: Neáu luùc taâm ñaït ñöôïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm ñaït ñöôïc tröôùc, phaùp aáy ñaït ñöôïc sau. Nghóa laø taâm thieän aáy do hai duyeân cho neân ñaït ñöôïc, moät laø taâm thieän noái tieáp nhau, hai laø trôû laïi coõi-ñòa; luaät nghi aáy do bieåu hieän cho neân ñaït ñöôïc. Hoûi: Neáu luùc taâm rôøi boû thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Phaùp aáy rôøi boû tröôùc, sau môùi ñeán taâm. Nghóa laø luaät nghi aáy do boán duyeân cho neân rôøi boû: 1. Rôøi boû Hoïc xöù. 2. Hai hình theå sinh khôûi. 3. Ñoaïn maát caên thieän. 4. Rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Coù ngöôøi noùi: Luùc phaïm vaøo toäi caên baûn thì cuõng rôøi boû. Taâm aáy do hai duyeân maø rôøi boû: 1. Ñoaïn maát caên thieän. 2. Vöôït qua coõi-ñòa. Hoûi: Neáu ôû coõi Duïc maïng chung sinh trôû laïi coõi Duïc, thì coù theå rôøi boû phaùp aáy tröôùc, sau môùi ñeán taâm; neáu ôû coõi Duïc maïng chung sinh ñeán coõi Saéc-Voâ saéc vaø nhaäp Nieát-baøn, thì phaùp aáy vaø taâm cuøng luùc maø rôøi boû, laøm sao coù theå noùi laø phaùp aáy rôøi boû tröôùc, sau môùi ñeán taâm? Ñaùp: Trong naøy chæ noùi ôû coõi Duïc maïng chung sinh trôû laïi coõi Duïc, luùc aáy maïng chung thì rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn cho neân luaät nghi Bieät giaûi thoaùt cuõng rôøi boû, tuy rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn maø khoâng rôøi boû taâm. Coù ngöôøi noùi: ÔÛ coõi Duïc maïng chung sinh ñeán coõi Saéc-Voâ saéc vaø nhaäp Nieát-baøn, cuõng laø trong naøy ñaõ noùi, bôûi vì luùc aáy saép cheát thì thaân

löïc yeáu keùm, hoaëc laø ñoaïn döùt Maït-ma tieáp xuùc vôùi söï khoå sôû, cho neân lieàn maát ñi luaät nghi thaân-ngöõ ñaõ thoï, sau luùc maïng chung thì taâm aáy môùi rôøi boû. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì laøm sao coù theå laø Tyø kheo aáy maïng chung? Ñaùp: Vaãn laø teân goïi ban ñaàu cho neân khoâng coù loãi, nhö vua maát ñi ngoâi vò maø vaãn goïi laø vua. Hoûi: Y baùt... cuûa ngöôøi aáy, nhöõng ngöôøi xuaát gia laøm sao coù theå phaân chia? Ñaùp: Ngöôøi aáy ôû luùc tröôùc ñaây cuõng ñaõ töøng phaân chia vaät duïng taøi saûn nhö vaäy cuûa ngöôøi khaùc, luùc naøy maïng chung thì ngöôøi khaùc trôû laïi phaân chia vaät duïng taøi saûn cuûa hoï. Laïi bôûi vì tröôùc ñaây do thöa trình chuyeån giao ñaõ ñöôïc cho pheùp. Töøng nghe xöa kia coù ngöôøi Tieân maïng chung, ngöôøi cuøng chung Phaïm haïnh thu xeáp vaät duïng taøi saûn cuûa vò aáy ñem giao noäp cho nhaø vua maø noùi lôøi nhö vaäy: Ñaây laø vaät duïng taøi saûn voán coù cuûa vò Tieân aáy, vò aáy khoâng coù ngöôøi thöøa keá, nay mang

ñeán giao cho nhaø vua, mong nhaø vua thaâu nhaän cho! Nhaø vua khieán mang veà maø noùi raèng: Vaät duïng cuûa nhöõng ngöôøi xuaát gia ñaõ tieáp nhaän söû duïng, ngöôøi bình thöôøng nhö chuùng toâi khoâng neân tieáp nhaän söû duïng, töø nay veà sau nhöõng ngöôøi xuaát gia neáu ñaõ maïng chung, thì vaät duïng taøi saûn voán coù cuûa hoï, ngöôøi cuøng chung Phaïm haïnh neân cuøng nhau phaân chia. Do söï cho pheùp naøy, cho neân khoâng coù loãi. Lôøi bình: Nhö tröôùc ñaõ noùi laø hôïp lyù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tieáp xuùc vôùi khoå sôû khoâng phaûi laø duyeân rôøi boû giôùi, ban ñaàu ñaõ kyø haïn cho ñeán maïng chung chöù khoâng phaûi laø maïng chöa keát thuùc, ngoaïi tröø ñoaïn maát caên thieän… maø khieán cho rôøi boû giôùi. Vì theá cho neân saùt-na maïng chung cuoái cuøng thì taâm vaø luaät nghi cuøng luùc maát ñi. Hoûi: Neáu luùc taâm nhaän laáy dò thuïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø luùc baáy giôø, hoaëc laø luùc khaùc. Luùc baáy giôø, ñoù laø moät saùt-na, hoaëc laø moät söï noái tieáp nhau, hoaëc laø moät phaàn vò, hoaëc laø moät Chuùng ñoàng phaàn. Luùc khaùc, ñoù laø saùt-na khaùc,hoaëc laø söï noái tieáp nhau khaùc, hoaëc laø phaàn vò khaùc, hoaëc laø Chuùng ñoàng phaàn khaùc, bôûi vì thôøi gian hieän taïi coù boán loaïi. Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp ñoù laø khoâng luaät nghi. Nhö ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc phaùp laø khoâng luaät nghi, thì ñoù laø noùi veà caùc phaùp do taâm khôûi leân. Nghóa laø khoâng luaät nghi do löïc cuûa taâm maø daãn daét khôûi leân; khoâng phaûi laø khoâng do taâm, laø khoâng coù ngöôøi naøo lìa boû löïc cuûa taâm maø coù ñöôïc khoâng luaät nghi.

Hoûi: Neáu luùc taâm khôûi leân thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm khôûi leân tröôùc, phaùp aáy khôûi leân sau. Nghóa laø tröôùc tieân khôûi taâm nhö vaäy: Mình seõ nhaän laøm söï nghieäp nhö vaäy. Sau ñoù lieàn chính thöùc khôûi leân nghieäp Bieåu cuûa khoâng luaät nghi. Hoûi: Neáu luùc taâm dieät maát thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm dieät maát tröôùc, phaùp aáy dieät maát sau. Nghóa laø taâm aáy sinh ra tröôùc roài dieät maát, khoâng luaät nghi sinh ra sau roài laïi dieät maát. Nhö tröôùc ñaõ giaûi thích. Hoûi: Neáu luùc taâm ñaït ñöôïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm ñaït ñöôïc tröôùc, phaùp aáy ñaït ñöôïc sau. Nghóa laø taâm baát thieän aáy do hai duyeân cho neân ñaït ñöôïc, moät laø töø lìa duïc maø lui suït, hai laø trôû laïi coõi-ñòa; khoâng luaät nghi aáy do bieåu hieän cho neân ñaït ñöôïc. Hoûi: Neáu luùc taâm rôøi boû thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Phaùp aáy rôøi boû tröôùc, sau môùi ñeán taâm. Nghóa laø khoâng luaät nghi aáy do boán duyeân cho neân rôøi boû: 1. Thoï nhaän luaät nghi. 2. Ñaït ñöôïc Tónh löï. 3. Hai hình theå sinh khôûi. 4. Rôøi boû Chuùng ñoàng phaàn. Taâm baát thieän aáy do moät duyeân maø rôøi boû, ñoù laø luùc lìa nhieãm coõi Duïc. Hoûi: Neáu luùc taâm nhaän laáy dò thuïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø luùc baáy giôø, hoaëc laø luùc khaùc. Giaûi thích nhö tröôùc. Laïi coù ngöôøi noùi: Caùc phaùp ñoù laø phi luaät nghi phi baát luaät nghi, taát caû haønh dieäu-haønh aùc cuûa thaân-ngöõ. Nhö ñöa ra caùch noùi naøy: Caùc phaùp laø phi luaät nghi phi baát luaät nghi, taát caû haønh dieäu-haønh aùc cuûa thaân-ngöõ, thì ñoù laø noùi veà caùc phaùp do taâm khôûi leân. Nghóa laø haønh dieäu-haønh aùc cuûa thaân-ngöõ aáy do löïc cuûa taâm maø daãn daét khôûi leân; khoâng phaûi

laø khoâng do taâm, laø khoâng coù ngöôøi naøo lìa boû löïc cuûa taâm maø coù ñöôïc haønh dieäu-haønh aùc cuûa thaân-ngöõ aáy. Hoûi: Neáu luùc taâm khôûi leân thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm khôûi leân tröôùc, phaùp aáy khôûi leân sau. Nghóa laø tröôùc tieân khôûi taâm nhö vaäy: Mình seõ laøm söï nghieäp nhö vaäy-nhö vaäy. Sau ñoù lieàn chính thöùc khôûi leân nghieäp Bieåu cuûa thaân-ngöõ aáy. Hoûi: Neáu luùc taâm dieät maát thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm dieät maát tröôùc, phaùp aáy dieät maát sau. Nhö tröôùc ñaõ giaûi thích.

Hoûi: Neáu luùc taâm ñaït ñöôïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Taâm ñaït ñöôïc tröôùc, phaùp aáy ñaït ñöôïc sau. Nghóa laø taâm thieän aáy do hai duyeân cho neân ñaït ñöôïc, moät laø caên thieän noái tieáp nhau, hai laø trôû laïi coõi-ñòa; taâm baát thieän aáy cuõng do hai duyeân cho neân ñaït ñöôïc, töø lìa duïc maø lui suït, hai laø trôû laïi coõi-ñòa; haønh dieäu-haønh aùc cuûa thaân-ngöõ aáy do bieåu hieän cho neân ñaït ñöôïc. Hoûi: Neáu luùc taâm rôøi boû thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Phaùp aáy rôøi boû tröôùc, sau môùi ñeán taâm. Nghóa laø haønh dieäu- haønh aùc cuûa thaân-ngöõ aáy do ba duyeân cho neân rôøi boû: 1. YÙ thích döøng laïi. 2. Rôøi boû gia haïnh. 3. Theá löïc khoâng coøn. Taâm baát thieän do moät duyeân cho neân rôøi boû, ñeàu noùi nhö tröôùc. Hoûi: Neáu luùc taâm nhaän laáy dò thuïc thì luùc baáy giôø laø phaùp aáy chaêng? Ñaùp: Hoaëc laø luùc baáy giôø, hoaëc laø luùc khaùc. Giaûi thích nhö tröôùc. Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép..., cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Ñoù laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, khoâng phaûi laø phaùp coù thaät. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Höõu vi voâ laäu cuõng laø ñaõ ñoaïn. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Gia haïnh ñaõ khôûi leân voâ phuù voâ kyù cuõng laø ñaõ tu. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Chæ coù Nieát-baøn laø ñaõ taùc chöùng. Bôûi vì muoán ngaên chaën nhöõng yù chaáp nhö vaäy, ñeå trình baøy veà ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép laø phaùp coù thaät, ñaõ ñoaïn chæ laø höõu laäu, ñaõ tu chæ laø thieän höõu vi, ñaõ chöùng bao goàm taát caû caùc thieän, vaø döïa vaøo Ñònh maø khôûi leân voâ phuù voâ kyù, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Ñaõ thoâng ñaït, ñoù laø taát caû caùc phaùp ñeàu laø do Tueä thieän maø thoâng ñaït. Ñaõ bieát khaép, ñoù laø taát caû caùc phaùp do Trí bieát khaép maø bieát khaép. Nhö noùi: “Ñaõ thoâng ñaït laø theá naøo? Ñoù laø taát caû caùc phaùp. Ñaõ bieát khaép laø theá naøo? Ñoù laø taát caû caùc phaùp.” Ñaõ ñoaïn, ñoù laø taát caû phaùp höõu laäu, laø do ñaïo ñoái trò maø caàn phaûi ñoaïn. Nhö noùi: “Phaùp ñaõ ñoaïn laø theá naøo? Ñoù laø taát caû phaùp höõu laäu.” Ñaõ tu, ñoù laø taát caû phaùp thieän höõu vi, laø tu ñaït ñöôïc-tu luyeän taäp, tuøy theo moät loaïi hoaëc laø caû hai loaïi. Nhö noùi: “Phaùp ñaõ tu laø theá naøo?

Ñoù laø taát caû phaùp thieän höõu vi.” Ñaõ taùc chöùng, ñoù laø taát caû thieän vaø döïa vaøo Ñònh ñaõ khôûi leân voâ phuù voâ kyù, laø phaùp ñaùng vui möøng toân troïng caàu mong ñaït ñöôïc. Nhö noùi: “Phaùp ñaõ taùc chöùng laø theá naøo? Ñoù laø taát caû phaùp thieän vaø döïa vaøo Tam-ma-baùt-ñeå ñaõ khôûi leân Thieân nhaõn-Thieân nhó voâ phuù voâ kyù.” Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng

ñaït-ñaõ bieát khaép, khoâng phaûi laø ñaõ ñoaïn, khoâng phaûi laø ñaõ tu, khoâng phaûi laø ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Hö khoâng-Phi traïch dieät, hai phaùp nhö vaäy laø ñaõ thoâng ñaït, bôûi vì laø do Tueä thieän maø thoâng ñaït; cuõng laø ñaõ bieát khaép, bôûi vì laø do Trí bieát khaép maø bieát khaép; khoâng phaûi laø ñaõ ñoaïn, bôûi vì voâ laäu; khoâng phaûi laø ñaõ tu, bôûi vì voâ vi; khoâng phaûi laø ñaõ taùc chöùng, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp ñaùng vui möøng toân troïng caàu mong ñaït ñöôïc. Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, khoâng phaûi laø ñaõ ñoaïn, khoâng phaûi laø ñaõ tu, maø laø ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø Traïch dieät, ñaây laø phaùp ñaõ taùc chöùng, bôûi vì laø phaùp ñaùng vui möøng toân troïng caàu mong ñaït ñöôïc. Coøn laïi giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, khoâng phaûi laø ñaõ ñoaïn, maø laø ñaõ tu, laø ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø phaùp höõu vi voâ laäu, bôûi vì ñaây laø phaùp thieän höõu vi ñaõ tu. Coøn laïi giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, maø laø ñaõ ñoaïn, laø ñaõ tu, laø ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø haønh thieän höõu laäu, bôûi vì ñaây laø phaùp höõu laäu ñaõ ñoaïn. Coøn laïi giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, laø ñaõ ñoaïn, khoâng phaûi laø ñaõ tu, maø laø ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø do Ñònh maø khôûi leân Thieân nhaõn-Thieân nhó, bôûi vì ñaây laø phaùp höõu laäu ñaõ ñoaïn; khoâng phaûi laø ñaõ tu, bôûi vì voâ kyù; maø laø ñaõ taùc chöùng, bôûi vì döïa vaøo Ñònh maø khôûi leân mong caàu ñaït ñöôïc phaùp aáy. Coøn laïi giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Coù theå coù phaùp laø ñaõ thoâng ñaït-ñaõ bieát khaép, laø ñaõ ñoaïn, khoâng phaûi laø ñaõ tu, maø laøm ñaõ taùc chöùng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø tröø ra do Ñònh maø khôûi leân Thieân nhaõn-Thieân nhó, coøn laïi haønh voâ kyù vaø phaùp baát thieän, nghóa giaûi thích nhö tröôùc. Hoûi: Caùc Sö nöôùc ngoaøi noùi: Phaùp voâ phuù voâ kyù ñaõ taùc chöùng coù taùm loaïi, ñoù laø döïa vaøo Ñònh maø khôûi leân Thieân nhaõn-Thieân nhó, vaø hai Thöùc voâ phuù voâ kyù aáy, Phaùp-Töø voâ ngaïi giaûi, Nguyeän trí-taâm bieán hoùa.

Vì sao trong naøy chæ noùi ñeán Thieân nhaõn-Thieân nhó, chöù khoâng phaûi laø phaùp naøo khaùc? Ñaùp: Vaên cuù ñaõ tuïng cuûa caùc Sö nöôùc ngoaøi ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Phaùp ñaõ taùc chöùng laø theá naøo? Ñoù laø taát caû phaùp thieän vaø döïa vaøo Tam-ma-baùt-ñeå ñaõ khôûi leân phaùp voâ phuù voâ kyù.” Caùc Sö ôû nöôùc Ca-thaáp-di-la cuõng ñöa ra caùch noùi naøy maø khoâng noùi ñeán, laø coù yù khaùc, ñoù laø döïa vaøo Ñònh maø khôûi leân Thieân nhaõn thöùc- Thieân nhó thöùc, thaâu nhieáp ôû trong Thieân nhaõn-Thieân nhó ñaõ noùi, neáu noùi ñeán sôû y thì neân bieát laø ñaõ noùi ñeán naêng y; Phaùp-Töø voâ ngaïi giaûi vaø Nguyeän trí ñeàu chæ laø thieän, cuõng laø ñaõ tu, khoâng phaûi laø do phaùp naøy thaâu nhieáp, cho neân khoâng caàn phaûi vaën hoûi; taâm bieán hoùa töïa nhö xoay chuyeån kheùo leùo, khoâng phaûi laø phaùp vui möøng toân troïng quaù möùc, cho neân trong naøy khoâng noùi ñeán. Vì theá cho neân khoâng tuøy theo vaên aáy ñaõ noùi. Laïi nöõa, neáu döïa vaøo gia haïnh ñích thöïc maø mong caàu ñaït ñöôïc, thì bôûi vì laø taêng thöôïng, cho neân trong naøy noùi ñeán; Thieân nhaõn thöùc- Thieân nhó thöùc

khoâng coù gia haïnh rieâng bieät, chæ nhôø vaøo söï mong caàu ñaït ñöôïc Thieân nhaõn-Thieân nhó, caùc taâm bieán hoùa nhôø vaøo phaùt khôûi gia haïnh caàu mong ñaït ñöôïc lìa nhieãm, ñeàu khoâng phaûi laø taêng thöôïng, cho neân ôû ñaây khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, Thieân nhaõn-Thieân nhó thöïc hieän nhieàu gia haïnh, thaønh töïu trong thôøi gian ngaén thì ñieàu naøy laø ít coù, cho neân ôû ñaây noùi ñeán; Thöùc aáy vaø taâm bieán hoùa nhôø vaøo lìa nhieãm coõi Duïc, hoaëc laø luùc trôû laïi coõi-ñòa, khoâng duïng coâng maø ñaït ñöôïc, ñaït ñöôïc roài luoân luoân thaønh töïu trong ba ñôøi, khoâng phaûi laø ñieàu ít coù, cho neân ôû ñaây khoâng noùi ñeán. Laïi nöõa, bôûi vì Thieân nhaõn-Thieân nhó laø quaû cuûa tu, laø quaû cuûa chi Ñònh thaâu nhieáp tieáp nhaän, sau khi lìa nhieãm coõi Duïc coù theå hieän roõ tröôùc maét, ôû taát caû moïi luùc Thöùc khoâng troáng roãng, khôûi leân chaéc chaén khoâng coù Bæ ñoàng phaàn, chæ thaønh töïu thì nhaát ñònh coù taùc duïng, laø nôi nöông töïa chung cuûa Nhaõn-Nhó, laø caên baûn thuø thaéng chaùn ngaùn sinh töû, cho neân trong naøy noùi ñeán; phaùp khaùc thì khoâng nhö vaäy, vì theá cho neân khoâng noùi ñeán. Trong naøy, ñaõ noùi ñeán Phi traïch dieät, ñoù laø Dieät khoâng phaûi laø do lìa raøng buoäc, khoâng phaûi laø do choïn löïa phaùp maø ñaït ñöôïc, luùc caùc Boå- ñaëc-giaø-la ñaït ñöôïc thì khoâng lìa raøng buoäc. Ñaõ noùi ñeán Traïch dieät, ñoù laø Dieät chính laø do lìa raøng buoäc, chính laø do choïn löïa phaùp maø ñaït ñöôïc, luùc caùc Boå-ñaëc-giaø-la ñaït ñöôïc thì lieàn lìa raøng buoäc. Hai phaùp Dieät naøy noùi roäng ra nhö phaåm luaän veà AÙi Kính trong chöông Taïp Uaån.

Coù theå coù phaùp khoâng coù duyeân cuûa Nhaân duyeân, khoâng coù duyeân cuûa Phaùp duyeân, khoâng coù duyeân cuûa phaùp caâu sinh..., cho ñeán noùi roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán ngaên chaën toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc ñeå hieån baøy veà nghóa lyù cuûa mình. Ñoù laø hoaëc coù ngöôøi noùi: Caùc töôùng höõu vi khoâng coù Theå taùnh thaät söï. Nhö phaùi Thí Duï ñaõ noùi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï noùi caùc töôùng höõu vi laø baát töông öng haønh, do Haønh uaån thaâu nhieáp, caùc baát töông öng haønh ñeàu khoâng coù Theå thaät söï. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Caùc töôùng höõu vi laø phaùp voâ vi. Nhö Luaän giaû Phaân Bieät ñaõ noùi. Nguyeân côù theá naøo? Vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Neáu töôùng höõu vi laø höõu vi, thì löïc cuûa noù yeáu keùm laøm sao coù theå sinh khôûi phaùp khaùc, ngay caû laøm cho huûy dieät? Bôûi vì laø voâ vi cho neân môùi coù theå sinh khôûi phaùp khaùc, cho ñeán huûy dieät. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Trong töôùng höõu vi thì sinh-laõo-truù laø höõu vi, dieät laø voâ vi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì hoï noùi caùc phaùp laøm cho sinh-laõo-truù thì deã, laøm cho dieät thì khoù. Neáu töôùng Voâ thöôøng laø höõu vi, thì taùnh aáy yeáu keùm laøm sao coù theå huûy dieät phaùp khaùc? Bôûi vì laø voâ vi cho neân taùnh aáy maïnh meõ, môùi coù theå huûy dieät caùc phaùp. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Saéc phaùp sinh-laõo-truù-voâ thöôøng thì Theå töùc laø Saéc. Hoaëc laïi coù ngöôøi noùi: Caùc töôùng höõu vi laø phaùp töông öng. Bôûi vì ngaên chaën caùc loaïi chaáp tröôùc laï luøng nhö vaäy, hieån baøy veà töôùng höõu vi laø taùnh coù thaät, khoâng phaûi laø phaùp voâ vi, khoâng phaûi töùc laø Saéc, ñeàu laø baát töông öng, cho neân soaïn ra

phaàn luaän naøy. Hoûi: Coù theå coù phaùp khoâng coù duyeân cuûa Nhaân duyeân, khoâng coù duyeân cuûa Phaùp duyeân, khoâng coù duyeân cuûa phaùp caâu sinh; laø coù, laø taùnh coù; khoâng phaûi laø khoâng coù, khoâng phaûi laø taùnh khoâng coù; khaùc vôùi Saéc, khaùc vôùi Thoï-Töôûng-Thöùc, khaùc vôùi töông öng haønh chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø naêm Thöùc thaân-phaùp töông öng cuûa naêm Thöùc thaân vaø duyeân vôùi Saéc-voâ vi-taâm-baát töông öng haønh, YÙ thöùc thaân-phaùp töông öng cuûa YÙ thöùc thaân voán coù sinh-laõo-truù-voâ thöôøng; ñaây laø phaùp khoâng coù duyeân, bôûi vì laø baát töông öng haønh cho neân khoâng coù sôû duyeân; ñaây laø Nhaân duyeân, khoâng coù duyeân cuûa Phaùp duyeân, khoâng coù duyeân cuûa phaùp caâu sinh, bôûi vì duøng saùu Thöùc thaân ñaõ noùi tröôùc ñaây vaø phaùp töông öng ñeå laøm Nhaân, töùc laø cuøng vôùi phaùp aáy caâu sinh. Vì vaäy ñaõ ngaên chaën yù chaáp veà töôùng höõu vi laø voâ vi. Khoâng phaûi laø phaùp voâ vi, bôûi vì töø nhaân maø sinh ra; ñaây laø coù, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp

khoâng coù; laø taùnh coù, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp vay möôïn; khoâng phaûi laø khoâng coù, khoâng phaûi laø taùnh khoâng coù. Ñaây laø quyeát ñònh veà nghóa ñaõ noùi ôû tröôùc. Laïi nöõa, hai caâu tröôùc thaønh laäp veà luaän thuyeát cuûa mình, hai caâu sau ngaên chaën vaø phaù boû luaän thuyeát cuûa ngöôøi khaùc. Thaønh laäp veà luaän thuyeát cuûa mình, nhö ngöôøi noùi phaùp thieän thì thaønh laäp toâng chæ veà noùi phaùp thieän, ngöôøi noùi phaùp aùc thì thaønh laäp toâng chæ veà noùi phaùp aùc; Luaän giaû ÖÙng Lyù thì thaønh laäp toâng chæ veà luaän ÖÙng Lyù, Luaän giaû Phaân Bieät thì thaønh laäp toâng chæ veà luaän Phaân Bieät. Ngaên chaën vaø phaù boû luaän thuyeát cuûa ngöôøi khaùc, nhö ngöôøi noùi phaùp thieän thì ngaên chaën vaø phaù boû toâng chæ veà noùi phaùp aùc, ngöôøi noùi phaùp aùc thì ngaên chaën vaø phaù boû toâng chæ veà noùi phaùp thieän; Luaän giaû ÖÙng Lyù thì ngaên chaën vaø phaù boû toâng chæ veà luaän Phaân Bieät, Luaän giaû Phaân Bieät thì ngaên chaën vaø phaù boû toâng chæ veà luaän ÖÙng Lyù. Nay ôû ñaây cuõng nhö vaäy, hai caâu tröôùc thaønh laäp veà toâng chæ cuûa mình, hai caâu sau ngaên chaën vaø phaù boû toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc. Neáu khoâng thaønh laäp veà toâng chæ cuûa mình maø phaù boû toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc, thì trôû thaønh luaän baøn troáng roãng, bôûi vì khoâng coù choã döïa. Neáu chæ thaønh laäp toâng chæ cuûa mình maø khoâng phaù boû toâng chæ cuûa ngöôøi khaùc, thì ñoái vôùi toâng chæ cuûa mình khoâng phaûi laø kheùo thaønh laäp. Vì theá cho neân tröôùc phaûi thaønh laäp toâng chæ cuûa mình, sau môùi phaù boû luaän thuyeát cuûa ngöôøi khaùc. Nghóa noùi raèng phaùp naøy laø sinh-laõo-truù-voâ thöôøng, coù lyù leõ nhö vaäy, phaùp voán nhö vaäy, laø coù-laø taùnh coù, khoâng phaûi laø khoâng coù-khoâng phaûi laø taùnh khoâng coù. Vì vaäy ñaõ ngaên chaën yù chaáp veà töôùng höõu vi khoâng phaûi laø coù thaät. Phaùp naøy khaùc vôùi Saéc, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp thuoäc Saéc; khaùc vôùi Thoï-Töôûng-Thöùc, bôûi vì khoâng phaûi laø phaùp thuoäc Thoï-Töôûng- Thöùc. Vì vaäy ñaõ ngaên chaën yù chaáp veà töôùng cuûa Saéc… töùc laø Saéc… Phaùp naøy khaùc vôùi töông öng haønh, bôûi vì laø phaùp baát töông öng. Vì vaäy ñaõ ngaên

chaën yù chaáp veà töôùng höõu vi laø phaùp töông öng. Hoûi: Phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia, neân noùi laø Nhaân hay neân noùi laø Duyeân? Ñaùp: Neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Hoûi: Trong naøy, loaïi naøo goïi laø phaùp naøy, loaïi naøo goïi laø phaùp kia? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Sinh-laõo-truù-voâ thöôøng laø phaùp naøy, loaïi naøy ñi cuøng vôùi saùu Thöùc thaân vaø phaùp töông öng laø phaùp

kia. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì ñoù laø noùi: Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân cuøng luùc, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø moät nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân sau, thì cuõng neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Ñoàng loaïi-Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø ba duyeân, ñoù laø tröø ra Ñaúng voâ giaùn. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân tröôùc, thì neân noùi laø Duyeân chöù khoâng neân noùi laø Nhaân. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø tröø ra Sôû duyeân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñöùng ñaàu ñoái vôùi phaùp kia, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu-Ñoàng loaïi-Bieán haønh- Dò thuïc. Duyeân laø ba duyeân, ñoù laø tröø ra Ñaúng voâ giaùn. Laïi coù ngöôøi noùi: Tröôùc ñaõ noùi saùu Thöùc thaân vaø phaùp töông öng laø phaùp naøy, loaïi naøy ñi cuøng vôùi sinh-laõo-truù-voâ thöôøng laø phaùp kia. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì ñoù laø noùi: Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân cuøng luùc, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø moät nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân sau, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Ñoàng loaïi- Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân tröôùc, thì neân noùi laø Duyeân chöù khoâng neân noùi laø Nhaân. Duyeân laø moät duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñöùng ñaàu ñoái vôùi phaùp kia, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu-Ñoàng loaïi-Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngay tröôùc ñaõ noùi sinh-laõo-truù-voâ thöôøng laø phaùp naøy, ñoàng loaïi cuûa sinh-laõo-truù-voâ thöôøng naøy laø phaùp kia. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì ñoù laø noùi: Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân cuøng luùc, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø moät nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân sau, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Ñoàng loaïi- Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân tröôùc, thì neân noùi laø Duyeân chöù khoâng neân noùi laø Nhaân. Duyeân laø moät duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñöùng ñaàu ñoái vôùi phaùp kia, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu-Ñoàng loaïi-Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân

vaø Taêng thöôïng.

Laïi coù ngöôøi noùi: Ngay tröôùc ñaõ noùi sinh-laõo-truù-voâ thöôøng laø phaùp naøy, sinh naøy ñoàng loaïi vôùi sinh cho ñeán voâ thöôøng naøy ñoàng loaïi vôùi voâ thöôøng laø phaùp kia. Neáu ñöa ra caùch noùi naøy thì ñoù laø noùi: Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân cuøng luùc, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø moät nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân sau, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø ba nhaân, ñoù laø nhaân Ñoàng loaïi- Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñoái vôùi phaùp kia khôûi leân tröôùc, thì neân noùi laø Duyeân chöù khoâng neân noùi laø Nhaân. Duyeân laø moät duyeân, ñoù laø Taêng thöôïng. Neáu phaùp naøy ñöùng ñaàu ñoái vôùi phaùp kia, thì neân noùi laø Nhaân, neân noùi laø Duyeân. Nhaân laø boán nhaân, ñoù laø nhaân Caâu höõu-Ñoàng loaïi-Bieán haønh-Dò thuïc. Duyeân laø hai duyeân, ñoù laø Nhaân vaø Taêng thöôïng. Hoûi: Phaùp naøy neân noùi laø thieän, laø baát thieän hay laø voâ kyù? Ñaùp: Ñoái vôùi phaùp thieän thì neân noùi laø thieän, ñoái vôùi phaùp baát thieän thì neân noùi laø baát thieän, ñoái vôùi phaùp voâ kyù thì neân noùi laø voâ kyù, bôûi vì taùnh loaïi do sinh maø sinh cho ñeán do dieät maø dieät nhaát ñònh phaûi gioáng nhau. Hoûi: Phaùp naøy coù maáy tuøy mieân tuøy taêng, coù maáy kieát heä thuoäc? Ñaùp: Tuøy mieân duyeân höõu laäu cuûa ba coõi tuøy taêng, chín kieát heä thuoäc. Hoûi: Vì sao khoâng noùi tuøy mieân duyeân voâ laäu cuûa phaùp naøy tuøy taêng? Ñaùp: Do hai duyeân cho neân tuøy mieân tuøy taêng, moät laø vì sôû duyeân, hai laø vì töông öng. Tuøy mieân duyeân voâ laäu bôûi vì khoâng coù sôû duyeân, tuøy taêng laø caûnh giaûi thoaùt, tuy coù töông öng cho neân tuøy taêng maø ñoái vôùi loaïi naøy khoâng coù gì khoâng töông öng vôùi loaïi naøy. Trong naøy, döïa vaøo chuûng loaïi maø noùi toång quaùt, cho neân noùi laø tuøy mieân duyeân höõu laäu cuûa ba coõi tuøy taêng, chín kieát heä thuoäc. Neáu noùi rieâng bieät thì coõi Duïc ñoái vôùi coõi Duïc, cho ñeán coõi Voâ saéc ñoái vôùi coõi Voâ saéc; taát caû tuøy mieân do kieán Khoå maø ñoaïn vaø bieán haønh do kieán Taäp maø ñoaïn ñoái vôùi kieán Khoå maø ñoaïn, taát caû tuøy mieân do kieán Taäp maø ñoaïn vaø bieán haønh do kieán Khoå maø ñoaïn ñoái vôùi kieán Taäp maø ñoaïn, tuøy mieân duyeân höõu laäu vaø bieán haønh do kieán Dieät maø ñoaïn ñoái vôùi kieán Dieät maø ñoaïn, tuøy mieân duyeân höõu laäu vaø bieán haønh do kieán Ñaïo maø ñoaïn ñoái vôùi kieán Ñaïo maø ñoaïn, taát caû tuøy mieân vaø bieán haønh do Tu maø ñoaïn ñoái vôùi do Tu maø ñoaïn. Chín kieát cuûa coõi Duïc ñoái vôùi coõi Duïc, saùu kieát cuûa

coõi Saéc ñoái vôùi coõi Saéc, saùu kieát cuûa coõi Voâ saéc ñoái vôùi coõi Voâ saéc. Nhö vaäy, tuøy mieân duyeân höõu laäu cuûa ba coõi vaø chín kieát, ñoái vôùi phaùp naøy ñeàu do sôû duyeân cho neân tuøy taêng vaø heä thuoäc chöù khoâng phaûi laø bôûi vì töông öng. Caùc töôùng höõu vi noùi roäng ra nhö phaåm luaän veà Saéc trong chöông Taïp Uaån.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.